

katerega je na podlagi pisanih listin, ležečih v kranjskem deželnem arhivu, spisal urednik »Izvestij«, g. arhivar *A. Koblar*. Spisu je dodana slika bitve pri Sisku, narejena po znani reliefni podobi na bakreni plošči v ljubljanskem muzeji. Jako zanimljiv je tudi nastopni članek »Škofa Tavčar in Hren o bitvi pri Sisku«. Tukaj sta namreč priobčeni dve listini o bitvi pri Sisku; jedno pismo, ki je sedaj shranjeno v Rimu v knjižnici Borghese, pisal je ljubljanski škof Ivan Tavčar, cesarski namestnik Notranje Avstrije, iz Gradca kardinalu Cinthiju v Rim; druga listina pa obsega potopisne črtice škofa Tomaža Hrena, ki je osem let po bitvi pri Sisku potoval v Sisek in Petrinjo. Hren je te črtice zabeležil v svoj dnevnik, katerega hrani kapiteljska knjižnica v Zagrebu. Prepis Tavčarjevega pisma je poslal prof. *S. Rutar*. — Sicer imajo »Izvestja« še to-le vsebino: *J. Schreinnig*: »Slovenska osebna imena v starih listinah«; *A. Koblar*: »Drobtinice iz furlanskih arhivov«, *S. Robič*: »Kranjski mahovi«. Končno prinašajo »Mali zapiski« obilo drobnih novic, in sicer »Poročila iz Italije« (*S. Rutar*), črtico: »Vojska kranjskih konjnikov in domobrancev leta 1591.« (*A. K.*), dalje beležke iz peresa prof. *J. Vrhovca*: »Ura in godalo na ljubljanskem stolpu«, »Prekrščevalci na Kranjskem«, »Hessendarmstadtske čete v Ljubljani« in »Stare mere«. *S. Robič* priobčuje črtico »Moj oreh«, za katero čitamo še beležke »Redki ptiči na Kranjskem«, »Sledovi rimskih naselbin okrog Medvod« in poročilce o sliki bitve pri Sisku. Na platnicah prinašajo »Izvestja« darove deželnemu muzeju in nekatere glagoliške listine iz 16. stoletja, obsezajoče »turske glase« ali poročila iz Primorske Krajine o gibanju turške vojske. Te listine (skupaj jih je 10) hrani deželni muzej.

Kmetijsko gospodarstvo. Učna knjiga za kmetijske šole, ob jednem priročna knjiga za praktične gospodarje. Spisal *Viljem Rohrman*, pristav deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu. Celje, 1893. Tiskal in založil Dragotin Hribar. 129 str. — O tej knjigi (prvi svoje stroke med Slovenci) izrekla se strokovna kritika jako pohvalno in vseskozi poudarja, da bode mnogo koristila našim gospodarjem. V štirih poljudno pisanih poglavjih podaja g. pisatelj korenite nauke o kmetijski stroki, pri čemer se opira na dolgoletne svoje izkušnje in na raznotera priznana dela. »Kmetijsko gospodarstvo« se dobiva po vseh knjigarnah in stane 50 kr., po pošti 55 kr.

Ljubezen do mamice. Povest za mladino. Spisal *Josip Matéjev*. V Ljubljani. Izdala in založila »Družba sv. Cirila in Metoda«. 1893. 76 str. — To je že deveti zvezek one lične zbirke mladinskih spisov, katere izdaja naša šolska družba. »Ljubezen do mamice« je izvestno jedna najboljših povestij za mladino, kar jih imamo v slovenskem jeziku — tako in nič drugače je treba pisati, da se mladina zanimlje za snov! Blažilen duh preveva vse delce, vendar pisatelj nikjer ne zajde v pusto moraliziranje, za kakeršno bi se mu bilo baš v tej povesti nudilo mnogo prilik. Samo konec bi se bil lahko predrugčil: mladi čitatelj bi dōkaj zadovoljnejši položil knjigo iz rok, videč, da je Peter konečno res to, kar je hotel biti: zvest podpornik ljubljeni materi. Zato ne priznavamo potrebe, da mora Peter umreti, ko je komaj dosegel svoj namen. Sicer pa iskreno priporočamo najnovejšo knjižico »Družbe sv. Cirila in Metoda«; vezan izvod stane 25 kr., 100 izvodov skupaj 20 gld

Podoknica iz »Teharskih plemičev«. Transkripcija za klavir, zložil in gospodu *dr. Benjaminu Ipavcu* poklonil *K. Hoffmeister*. Cena 50 kr. Založila L. Schwentnerjeva knjigarna v Brežicah. Natisnili J. Eberle in dr. na Dunaji. — Izurjenim klaviristom je zopet na razpolaganje mična skladba na znano priljubljeno in ljubko pesem iz najnovejšega večjega operistiškega dela slovenskega. Ta pesem je jedna izmed najlepših, kar jih imajo »Teharski plemiči«; tudi je efektno zložena za klavir in doseže popolu uspeh, ako se igra delikatno in izrazno. Literatura klavirska je pri nas še precēj ubožna,

zató je treba, da se vsak nov in dober pojav te stroke gmotno podpira, ker se le takó povzdiguje domača umetnost in, goji ljubezen do národne glasbe.

Pesmi za visoki glas s spremljevanjem klavirja zložil *K. Hoffmeister*. Založil L. Schwentner. Kujigarna v Brežicah ob Savi. Cena 1 k. 50 v. Obseg: 1. Pravljica stara, stara to bila; 2. Narcisov cvet; 3. Akat. — Poročilo o teh najnovejših skladbah slovenskih, katere je skladatelj posvetil gospé Milki Gerbičevi, priobčimo prihodnjič.

Koncert »Glasbene Matice«. S prijaznim sodelovanjem opernega pevca g. *J. K. Tertnika*, ki je, kakor znano, angažiran na dvornem opernem gledališči v Mannheimu, priredila je „Glasbena Matica“ dné 8 t. m. poslednji koncert te dóbe, na katerem so se pele zgolj národne slovenske pesmi, in sicer v koncertni, umetniško dovršeni obliki. Jedno izmed njih, „Kdo bi zmerom tožen bil“, harmoniziral je p. *H. Sattner*, drugo „V ovi crni gori“, národno pesem belokranjsko, znani nabiratelj slovanskih národnih pesmij *L. Kuba*, vse druge pa *M. Hubad*. Bili so to moški zbori: „Stoji, stoji tam Beligrad“, „Ko b' sodov ne b'lo“, „Zmiraj vesel“, „Mi smo lovci“ in mešani zbori „Je pa davi slan'ca pala“, „Prišla je miška“, „Luna sije“, „Bratci, veseli vsi“, „Ljub'ca, povej“ in „Škrjanček poje, zvrzoli.“ — Duhovit glasbenik, položil je g. Hubad v te preproste pesmi toliko umetniške lepote, da jih je mnogoštevilno občinstvo poslušalo uprav navdušeno od kraja do konca. Najlepši sta bili pač „Je pa davi slan'ca pala“ in „Ljub'ca, povej“. — Operni pevec g. Tertnik se ponaša z velikanskim glasom in umetniško premišljenim, skrbno niansiranim predavanjem, zatorej se ni smeti čuditi, da je občinstvo z viharno pohvalo odlikovalo pevca-umetnika, ki osvetljuje národ slovenski daleč v tujini. Pel je g. Tertnik skladbe Gerbičeve, Nedvčedove in Foersterjeve ter Griegovo svetovnoznanó pesem „Ljubim te“. — Poslednji koncert „Glasbene Matice“ ni samo upravičil vseh nádej, nego jih daleč presegel. Našemu glasbenemu zavodu bodi torej posebno priznanje in častitanje.

XXVIII. véliki zbor »Maticе Slovenske« je bil dné 7. m. m. po vzporedu, katerega smo že priobčili. Predsedoval je g. prof. *Fr. Levce*, iz čegar lepega nagovora, posvečenega spominu pokojnega kanonika prof. Marna, posnemljemo, kolike zasluge si je Marn pridobil za »Matico Slovensko«. Pod njegovim osemletnim predsedništvom je prišla »Matica« v pravi tir, zakaj število društvenikov se je od leta 1884. do lani malone podvojilo, društvena imovina se je pomnožila za več nego 5000 gld., uredilo se je gospodarstvo z društvenim imenjem, poskrbelo se je, da redno izhajajo društvene knjige, in končno, izboljšala se je vsebina teh knjig. — Društveniki so na poziv predsednikov vstali s sedežev, da takó počasté spomin pokojnega predsednika. — Jako korenito je potem društveni tajnik g. *E. Lah* poročal o društvenem in odborovem delovanji minulega leta. Ker je naš list itak sproti naznanjal važnejše stvari o »Matici Slovenski«, pristavljamo samó, da je obči zbor poročilo g. Laha vzprejel odobrujé na znanje. — Takisto se je vzprejel račun o društvenem novčnem gospodarstvu v dóbi leta 1892., katerega so že odobrili računski pregledovalci gg. *Fr. Bradaška*, *K. Žagar* in *G. Pirc*. »Matica« je imela v 28. društvenem letu dohodkov v gotovini 13968·26 gld., troškov pa 13166·26 gld., torej je prebitka 802 gld., kateremu je še prišteti 11843 gld. v obligacijah. Vse imenje je znašalo koncem 1892. leta 56111·19 gld. proti 55719·41½ gld. z dné 31. grudna 1891. leta, torej se je pomnožilo za 39177½ gld. »Matica« je oskrbovala Jurčič-Tomšičevo ustanovo v znesku 2778·12 gld. in hranila depozita ljubljanske čitalnice v znesku 1000 gld., odbora za Bleiweisov spomenik v znesku 2805·59 gld. in odseka za spomenik dr. E. H. Coste v znesku 1410·13 gld. Proračun za leto 1894. kaže 7835·90 gld. dohodkov in 7606·04 gld. troškov, torej je prebitka 229·86 gld. — Računski pregledovalci se zopet izvolijo, nató pa se odobri proračun brez razgovora.